

Beleidsplan 2013-2018

Inleiding

Het Visserijmuseum Zoutkamp maakt een enorme groeispurt door. De collectie is sterk uitgebreid en heeft zich verbreed. Er zijn vele activiteiten ontplooid en het museum is samenwerkingsverbanden aangegaan met tal van organisaties grenzend aan de missie van het museum. Het bezoekersaantal is sinds de start van het museum in 1994 meer dan verviervoudigd.

Het Visserijmuseum Zoutkamp heeft per 31 augustus 2008 een officiële museumstatus en is ingeschreven in het Nederlands Museumregister Nederland. De opzet van het Museumregister is per januari 2012 veranderd, de museumnormen zijn aangescherpt. Er zal in de komende jaren een regelmatige herijking van het museum plaatsvinden.

De vele activiteiten en ook de komende ontwikkelingen vragen een toenemende aandacht en tijdsinvestering van het museumbestuur en de vele vrijwilligers.

Dit kent echter ook zijn grenzen. Immers het risico dient zich aan dat het museum zich aan nieuwe uitdagingen en taken gaat vertillen. 'Het museum moet echter beheersbaar blijven'. De inspanningen van het bestuur om te komen tot een kwalitatief goed museum vraagt de komende jaren niet zo zeer 'een streven naar meer', maar wel 'een streven naar beter!'.

Dit strategisch beleidsplan geeft in hoofdlijnen de richting aan die het Visserijmuseum wil inslaan. (zie hoofdstuk 'Doelstellingen en Strategie 2013-2018'). Het biedt voor de komende vijf jaar een leidraad voor het beleid en de activiteiten van het museum en maakt deze inzichtelijk voor subsidiegevers, medewerkers en andere belangstellenden.

Middels jaarplannen en jaarverslagen zal de koers die het museum in dit beleidsplan uitzet in de komende jaren worden gevolgd en geëvalueerd.

Missie van het Visserijmuseum

Zoutkamp en de visserij zijn van oudsher onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het Visserijmuseum, gevestigd in het monumentale pand van de voormalige Rijks betonningsloods, vertelt het verhaal van de Zoutkamper visserij in heden en verleden.

Het museum heeft letterlijk en figuurlijk een centrale plek in de Zoutkamper gemeenschap en draagt bij aan de ontwikkeling van het toerisme in het dorp en zijn omgeving.

Visie

De inrichting, de presentatie van de collectie en de verdere activiteiten van het museum dienen aantrekkelijk te zijn voor bezoekers van jong tot oud. Het museum spant zich in om zijn gasten een mooi, educatief, spannend en afwisselend aanbod te bieden.

De museumschepen ZK 4 en ZK 31 en de demonstraties van de garnalenpelsters en visbakkers worden ingezet als museumactiviteit. Zij dienen een tweeledig doel, te weten: Het op een actieve wijze bieden van informatie over de geschiedenis van Zoutkamp en een manier om inkomsten te genereren.

In het verlengde van de onafhankelijke aard van de Zoutkamper visserijgemeenschap streeft het Visserijmuseum naar een financiële onafhankelijkheid van overheden. Het museum kent geen betaalde functionarissen. Bestuursleden en medewerkers zijn allen vrijwilligers, ieder met een eigen deskundigheid en een eigen relatienetwerk. Het wil zijn museumbeheer en zijn inspanningen met onbetaalde krachten consolideren.

Om de vele vrijwilligers te blijven binden aan het museum streeft het bestuur ernaar om een gastvrije, uitdagende omgeving voor vrijwilligers te creëren, met belangstelling voor ieders ideeën en voorstellen die passen binnen de missie en doelstellingen van het museum.

Doelstellingen en Strategie 2013-2018

Museumregister Nederland

Middels een registratie in het Museumregister toont het Visserijmuseum aan dat het de verantwoordelijkheid als erfgoedbeheerder serieus neemt. De samenwerking en het bruikleenverkeer met andere musea wordt daarmee vergemakkelijkt. Bovendien wekt de status van geregistreerd museum vertrouwen bij sponsors en subsidiegevers.

Aan de basisvoorwaarden van deze registratie is door het Visserijmuseum inmiddels voldaan. De zelfanalyse nieuwe stijl van het museum werd bij herijking als positief gewaardeerd. Een herijking zal jaarlijks plaatsvinden. Vanuit deze eerste zelfanalyse werd als prioriteit gewezen op het ontwikkelen van een Collectieprofiel en een Vrijwilligersbeleid.

Het Visserijmuseum Zoutkamp heeft als geregistreerd museum de intentie om te blijven voldoen aan de eisen en regels van het Museumregister Nederland. Dit zal van het bestuur en de andere vrijwilligers commitment en inspanning vragen.

Strategie

- Bestuursleden van het Visserijmuseum binden zich aan de regels en eisen van het Museumregister Nederland.
- Het bestuurslid Kwaliteitszorg volgt de ontwikkelingen mbt museumregistratie en verzorgt de jaarlijks vereiste zelfanalyse ter herijking van het Visserijmuseum.
- Op basis van deze zelfanalyse zal jaarlijks en ten behoeve van verbeterpunten een plan van aanpak geformuleerd.
- Het ontwikkelen van een Collectieprofiel en een Vrijwilligersbeleid (zie hierna).

Interne organisatie en vrijwilligersbeleid

Het museum kent geen betaalde functionarissen. Bestuursleden en de grote groep medewerkers zijn allen vrijwilligers ieder met een eigen deskundigheid en een eigen relatienetwerk. De betrokkenheid van deze vrijwilligers op vele onderdelen van het museum vormt een sterke basis van het museum.

Het geheel van de vele activiteiten, de komende ontwikkelingen en de verdere professionalisering van het museum vraagt echter om een versterking /verbreding van die basis.

Bij veel activiteiten of projecten nemen bestuursleden een sturende/coördinerende, en ook een uitvoerende rol. Vrijwilligers worden slechts ter medewerking ingeschakeld. Echter naar de visie van het museum dient het de vrijwilligers een meer uitdagende omgeving te bieden waarin eigen initiatieven, verantwoordelijkheden of coördinerende en operationele taken een plaats kunnen krijgen. Een herziening van de interne organisatie en een vastgelegd vrijwilligersbeleid voor de grote groep enthousiaste en vakkundige medewerkers zal daarbij belangrijk zijn.

Strategie

- De komende jaren zal sterk worden ingezet op het instellen van permanente werk- en tijdelijke projectgroepen (= taakgroepen).
- De doelstelling van een taakgroep zal evenals de start- en eindtijd van de opdracht, de taakverdeling en het beschikbare budget worden vastgelegd.
- Binnen de taakgroepen zullen zoveel mogelijk vrijwilligers (niet bestuursleden) een actieve operationele of coördinerende taak vervullen.
- De visie van het museum op de inzet van vrijwilligers, de positie van vrijwilligers en de faciliteiten zullen worden vastgelegd in een vrijwilligersbeleid.
- Een nieuw geformuleerd opleidingsplan zal onderdeel zijn van het vrijwilligersbeleid. Het zal de professionalisering van de vrijwilligers en hun binding met het museum dienen.

De collectie

De doelstelling van het museum is middels de collectie een beeld geven van het maritieme verleden van Zoutkamp en de ontwikkeling van de Zoutkamper visserij.

Een deel van het geëxposeerde materiaal sluit echter niet aan bij dit geformuleerde doel en ook de ontwikkeling van de hedendaagse (duurzame) visserij wordt nog onvoldoende in beeld gebracht.

Meerdere museale objecten zijn langdurig in bruikleen. Het museum streeft echter naar zo veel mogelijk materiaal in eigendom. Mede met het gegeven dat het museum slechts over een zeer beperkte depotruimte beschikt vraagt dit alles om een herziening van het collectiebeleid.

Strategie

- Om een kwalitatieve verbeterslag te maken dient het collectiebeleid verfijnd te worden. Met het in de missie van het museum geformuleerde doel en in het licht van de eisen vanuit het Museumregister dienen de huidige geëxposeerde en in depotzijnde objecten kritisch bekeken te worden en zullen heldere keuzes gemaakt moeten worden.
- Deze keuzes (collectieprofiel) worden vastgelegd in een op te stellen collectieplan en een daar uitvolgend uitvoeringsbeleid.
- Een collectiecommissie wordt voor bovengenoemde taakstelling ingesteld.

Inrichting

De aanblik van de vaste expositie in het museum is sfeervol en gezellig. Maar tegelijkertijd is het geheel onoverzichtelijk en gedateerd. Sinds de oprichting van het museum in 1994 is er wezenlijk niets veranderd in de inrichting. Om aantrekkelijk te blijven voor bezoekers en medewerkers zal een herbezinning op de inrichtings- en opstellingsstijl van het museum nodig zijn. Daarnaast zal de informatievoorziening meer toegankelijk en attractiever voor bezoekers moeten worden.

Strategie

- Voor de styling, de herinrichting van het museum zal een werkgroep geformeerd worden die, met in achtneming van het te ontwikkelen collectieprofiel, het museum een overzichtelijker en 'pakkend' aanzien moet geven.
- Ten behoeve van een dynamischer informatievoorziening zullen digitalisering van de informatie, (interactieve) audiovisuele middelen en animaties meer ingezet gaan worden. De geëxposeerde stuurhut zal een levendiger beeld bieden door het 'bedrijfsklaar' maken van de navigatieapparatuur en het aanbrenge van 'een blik op zee' video.

Educatie

Om kinderen te interesseren voor museumbezoek en voor het Zoutkamper erfgoed zal een uitdagend educatief programma voor kinderen en hun ouders/begeleiders meer aandacht moeten krijgen.

Door te kijken en te doen en aan de hand van verhalen, voorwerpen of verschillende werkvormen kunnen kinderen op interactieve wijze het museum en de Zoutkamper visserijgeschiedenis ervaren.

Om de belangstelling voor het museumwerk en om vrijwilligersinzet in de samenleving te ontwikkelen zal het museum aan scholieren een (maatschappelijke) kunnen stageplaats bieden.

Strategie

- Omdat het echter binnen het museum ontbreekt aan voldoende deskundigheid op dit beleidsgebied zal het zoeken naar, of wel meedoen aan lopende initiatieven van instellingen die wel beschikken over expertise op het terrein van educatie.
- Het bestaande educatieplan zal daartoe worden aangepast en geactiveerd.

Financiering

De financiering van de museumactiviteiten staan onder druk.

Om de kosten in de hand te houden zal financiële transparantie en budgettering van museumactiviteiten een belangrijk aandachtspunt gaan worden voor het bestuur en de taakgroepen. Daarnaast zal een financiële transparantie ook het vertrouwen bij sponsors en subsidiegevers kunnen bevorderen.

Om onafhankelijk van overheidssubsidies te blijven zijn fondsenwerving, de bijdragen van donateurs en sponsoren belangrijk. Om deze laatste te blijven interesseren voor het museum en om de sponsoring uit te breiden zal het museum uitnodigende initiatieven moeten nemen.

Strategie

- Een begroting maakt deel uit van een jaar- en beleidsplan.
- Per museumactiviteit zal een taakgroep werken met een begroting en een vooraf vastgesteld budget.
- Per activiteit of thema-expositie dient sponsoring, fondsenwerving actiever te worden ingezet.
- Fondsenwerving en de betrekkingen met sponsoren en andere donateurs dienen versterkt te worden. Nieuwe sponsoren zullen moeten worden verworven. Sponsorvermeldingen bij activiteiten of thema-exposities, donateursavonden, vaartochtjes met sponsoren en wervingsmailing naar (regionale) ondernemers zullen deel uitmaken van een te ontwikkelen sponsoringsplan. Omdat het echter binnen het museum ontbreekt aan voldoende deskundigheid op dit beleidsgebied zal het zoeken naar (financieel haalbare) ondersteuning door partijen die beschikken over expertise op het terrein van fondsenwerving.